

Brüsszel, 2020. június 23.
REV3 – a 2019. november 22-i
közlemény (REV) helyébe lép

ÉRTESÍTÉS AZ ÉRDEKELT FELEK RÉSZÉRE

AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG KILÉPÉSE AZ EU-BÓL ÉS A SZERZŐI ÉS SZOMSZÉDOS JOGOKRA VONATKOZÓ UNIÓS SZABÁLYOK

Az Egyesült Királyság 2020. február 1-jén kilépett az Európai Unióból, és „harmadik ország” lett¹. A kilépésről rendelkező megállapodás² 2020. december 31-ig tartó átmeneti időszakot ír elő³. Eddig az időpontig az uniós jog teljes egészében alkalmazandó az Egyesült Királyságra és az Egyesült Királyságban⁴.

Az Európai Unió és az Egyesült Királyság az átmeneti időszak alatt tárgyalásokat fog folytatni egy új partnerségre irányuló, szabadkereskedelmi övezetet létrehozó megállapodásról. Nem biztos azonban, hogy az átmeneti időszak végéig létrejön és hatályba lép egy ilyen megállapodás. Mindenesetre egy ilyen megállapodás a piacra jutás feltételei tekintetében nagyon eltérő viszonyt teremtene, mint amelynek keretében az Egyesült Királyság a belső piacon⁵, az EU vámuniójában, valamint a héa (hozzáadottérték-adó) és a jövedéki adó területén részt vesz.

Ezen túlmenően az átmeneti időszak lejárta után az Egyesült Királyság az uniós jog uniós tagállamokban történő végrehajtása és alkalmazása tekintetében harmadik ország lesz.

Ezért valamennyi érdekelt felet és különösen a gazdasági szereplőket emlékeztetjük az átmeneti időszak lejárta után irányadó jogi helyzetre (lásd alább az A. részt). Ez a

¹ A harmadik ország olyan ország, amely nem tagja az Európai Uniónak.

² Megállapodás a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről (HL L 29., 2020.1.31., 7. o.) („a kilépésről rendelkező megállapodás”).

³ Az átmeneti időszak – 2020. július 1-je előtt – egy alkalommal, legfeljebb 1 vagy 2 évvel meghosszabbítható (a kilépésről rendelkező megállapodás 132. cikkének (1) bekezdése). Az Egyesült Királyság kormánya mindeddig kizárta a meghosszabbítást.

⁴ A kilépésről rendelkező megállapodás 127. cikkében meghatározott egyes kivételekkel, amelyek egyike sem releváns e közlemény szempontjából.

⁵ Nevezetesen a szabadkereskedelmi megállapodás nem tartalmaz olyan belső piaci elveket (az áruk és a szolgáltatások területén), mint a kölcsönös elismerés, a származási ország elve és a harmonizáció. A szabadkereskedelmi megállapodás emellett nem szünteti meg – többek között az áruk származására és alapanyagaira vonatkozó – vámalakiságokat és vámenellenőrzéseket, és nem töröl el behozatali és kiviteli tilalmakat és korlátozásokat.

közlemény a kilépésről rendelkező megállapodásnak a kilépéssel kapcsolatos egyes releváns rendelkezéseit (lásd alább a B. részt) is kifejti.

Tanács az érdekelt felek részére:

Az érdekelt feleknek különösen azt tanácsoljuk, hogy e közlemény fényében mérjék fel az átmeneti időszak lejártának következményeit.

Figyelem:

Ez a közlemény nem foglalkozik az alábbi kérdésekkel:

- egyéb szellemi tulajdon-jogokra vonatkozó uniós szabályok;
- a szellemi tulajdon-jogok kimerülésére vonatkozó uniós szabályok;
- a szellemi tulajdon-jogok vámhatóságok általi érvényesítésére vonatkozó uniós szabályok;
- az audiovizuális és médiaszolgáltatásokra vonatkozó uniós szabályok;
- a területi alapú tartalomkorlátozásra vonatkozó uniós szabályok;
- az elektronikus kereskedelemre és a hálózatsemlegességre vonatkozó uniós szabályok.

E kérdésekkel más készülő vagy már közzétett közlemények foglalkoznak⁶.

A. AZ ÁTMENETI IDŐSZAK LEJÁRTA UTÁNI JOGI HELYZET

Az átmeneti időszak lejártá után a szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó uniós szabályok többé nem alkalmazandók az Egyesült Királyságra. Ez különösen az alábbi következményekkel jár:

1. ÁLTALÁNOS KÖVETKEZMÉNYEK: A LEGFONTOSABB TÖBBOLDALÚ NEMZETKÖZI SZERZŐI JOGI MEGÁLLAPODÁSOK ALKALMAZÁSA AZ EU ÉS AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG KÖZÖTTI KAPCSOLATRA A SZERZŐI ÉS SZOMSZÉDOS JOGOK TERÜLETÉN

Az Egyesült Királyság és az Európai Unió a legfontosabb többoldalú nemzetközi szerzői jogi megállapodások közül számos ilyen megállapodásnak a szerződő fele, így például a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) Szerzői Jogi Szerződésének (WTC), a WIPO Előadásokról és a Hangfelvételekről szóló

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_hu

Szerződésének (WPPT)⁷ és a szellemitulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodásnak (TRIPS-megállapodás)⁸⁹.

Az átmeneti időszak lejártá után, az e többoldalú nemzetközi megállapodásokban foglalt kötelezettségekkel és különösen a TRIPS-megállapodás hatálya alá tartozó védelemre való jogosultság kritériumainak megfelelő állampolgárokat és jogi személyeket megillető „nemzeti elbánás” és „a legnagyobb kedvezményben részesített nemzet” elvével összhangban, e többoldalú nemzetközi megállapodások alkalmazandók az EU és az Egyesült Királyság közötti kapcsolatra a szerzői és szomszédos jogok területén a következő kérdések tekintetében:

- a szerzői jog és a szerzői joggal szomszédos jogok (például a szerzők kizárólagos joga a többszörözésre, terjesztésre, bérbeadásra, közvetítésre és hozzáférhető tételére; valamint adott esetben ugyanezen jogok biztosítása a szomszédos jogok jogosultjai – például hangfelvétel-előállítók, előadóművészek és műsorszolgáltató szervezetek számára is);
- a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmének időtartama;
- a technológiai védelmi intézkedésekkel és a jogkezelési információkkal kapcsolatos kötelezettségek;
- adatbázisok, kivéve az alább ismertetett eseteket;
- számítógépes programok;
- félvezető termékek topográfiája;
- a szerzői jog érvényesítése (a TRIPS-megállapodás harmadik részében szereplő szellemitulajdon-jogok egyikeként), beleértve a határokon alkalmazott intézkedéseket is.

Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a fent említett többoldalú nemzetközi megállapodások nem biztosítanak a jelenleg a szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó uniós szabályokban meghatározottakkal azonos típusú vagy szintű védelmet bizonyos jogok és adott esetben az ilyen jogokkal kapcsolatos kivételek és korlátozások tekintetében. Emellett a szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó uniós szabályok rendelkeznek bizonyos különös szabályokról vagy sajátos, határokon átnyúló intézkedésekről, melyek a jogosultak vagy felhasználók javát szolgálják a belső piacon és/vagy olyan jogok kezelése érdekében, amelyeknek nincs megfelelője ezekben a többoldalú nemzetközi egyezményekben.

⁷ <http://www.wipo.int/treaties/en/>

⁸ https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm

⁹ Az Egyesült Királyság emellett az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló Berni Egyezménynek is a részes fele, az Európai Unió azonban nem. Mindazonáltal az Európai Uniónak a WTC 1. cikkének (4) bekezdése értelmében alkalmaznia kell a Berni Egyezmény 1–21. cikkét és függelékét.

2. SAJÁTOS KÖVETKEZMÉNYEK A SZERZŐI ÉS SZOMSZÉDOS JOGOK TERÉN

Ezen túlmenően az átmeneti időszak lejártá különösen a következő következményekkel jár a szerzői és szomszédos jogok terén:

2.1. Műsorszolgáltatók

A műholdas műsorszugárzásra és a vezetékes továbbközvetítésre alkalmazandó egyes szerzői és szomszédos jogi szabályok összehangolásáról szóló 93/83/EGK irányelv¹⁰ többek között úgy rendelkezik, hogy a műholdas nyilvánosságához közvetítés cselekményére csak abban a tagállamban kerül sor, ahonnan a műsorhordozó jeleket a közvetítési láncba juttatják, azaz lokalizálja a szerzői jog tekintetében releváns cselekményeket a hasznosítás engedélyezésének tekintetében. Tehát a művek vagy egyéb védelem alatt álló teljesítmények közvetítéséhez a műsorszugárzóknak csak abban a tagállamban kell engedélyeztetniük a szerzői jogokat, ahonnan a műsorhordozó jeleket a közvetítési láncba juttatják.

Az átmeneti időszak lejártá után az Egyesült Királyságban működő műsorszugárzók nem élvezhetik az irányelvben meghatározott mechanizmus előnyét, amikor uniós ügyfeleknek nyújtanak határokon átnyúló műholdas műsorterjesztési szolgáltatást, és minden olyan tagállamban engedélyeztetniük kell a szerzői jogokat, amelybe eljutnak a jelek. Ennek megfelelően az Európai Unióban működő műsorszugárzók nem élvezhetik az uniós jogban meghatározott mechanizmus előnyét, amikor egyesült királysági ügyfeleknek nyújtanak határokon átnyúló műholdas műsorterjesztési szolgáltatást, és lehetséges, hogy gondoskodniuk kell az összes érintett jogosult tekintetében a szerzői jogok engedélyeztetéséről, amennyiben az Egyesült Királyságba kívánnak műsort sugározni.

2.2. Közös jogkezelés (zeneművek online felhasználására vonatkozó jogok)

A szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó közös jogkezelésről és a zeneművek belső piacon történő online felhasználásának több területre kiterjedő hatályú engedélyezéséről szóló 2014/26/EU irányelv¹¹ 30. cikke értelmében egy közös jogkezelő szervezet bizonyos esetekben köteles képviselni egy másik közös jogkezelő szervezetet több területre kiterjedő hatályú engedélyezés terén (zeneművek online felhasználására vonatkozó jogok tekintetében).

Az átmeneti időszak lejártá után az uniós közös jogkezelő szervezetek nem kötelesek a 2014/26/EU irányelv 30. cikke értelmében az Egyesült Királyságban működő közös jogkezelő szervezetet képviselni több területre kiterjedő hatályú engedélyezés terén, és viszont.

¹⁰ A Tanács 93/83/EGK irányelve (1993. szeptember 27.) a műholdas műsorszugárzásra és a vezetékes továbbközvetítésre alkalmazandó egyes szerzői és szomszédos jogi szabályok összehangolásáról (HL L 248., 1993.10.6., 15. o.).

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/26/EU irányelve (2014. február 26.) a szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó közös jogkezelésről és a zeneművek belső piacon történő online felhasználásának több területre kiterjedő hatályú engedélyezéséről (HL L 84., 2014.3.20., 72. o.).

2.3. Árva művek

Az Európai Unióban egyes kulturális intézmények az árva művek egyes megengedett felhasználási módjairól szóló 2012/28/EU irányelv¹² értelmében részesülhetnek az árvamű-jogállás kölcsönös elismerésének rendszeréből származó előnyökkel. E rendszer lehetővé teszi számukra a mű digitalizálását és internetes hozzáférhetővé tételét valamennyi tagállamban azt követően, hogy valamely tagállam elismerte a mű árvamű-jogállását.

Az átmeneti időszak lejárta után a 2012/28/EU irányelv rendelkezéseiben meghatározott kölcsönös elismerési mechanizmus az Egyesült Királyság és az Európai Unió viszonylatában nem lesz alkalmazandó. Ebből következően az Egyesült Királyságban az átmeneti időszak lejárta után elismert árva művek ilyen jogállásának az Európai Unióban a 2012/28/EU irányelv alapján való elismerése hatályát veszti, és ugyanez érvényes az Európai Unióban elismert árva művekre, mivel a 2012/28/EU irányelv szerinti kölcsönös elismerési rendszer az Egyesült Királyságra már nem fog vonatkozni. Ez tehát azt jelenti, hogy az Európai Unióban működő kulturális intézmények ezt követően nem élhetnek az Egyesült Királyságból származó árva műveknek az irányelv értelmében engedélyezett felhasználási módjaival, különösen ami azok internetes hozzáférhetővé tételét illeti, és viszont.

2.4. A vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítése

A szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól szóló (EU) 2017/1564 irányelv¹³ kötelező kivételt vezet be a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek és az ezen személyek érdekében működő jogosított szervezetek javára. Az irányelv emellett úgy rendelkezik, hogy az ilyen jogosított szervezetek más tagállamban letelepedett kedvezményezett személy vagy jogosított szervezet érdekében is élhetnek e kivétellel, továbbá a kedvezményezett személyek és jogosított szervezetek bármely tagállamban letelepedett jogosított szervezettől elérhetik a hozzáférhető formátumú példányokat.

Az átmeneti időszak lejárta után az egyesült királysági kedvezményezett személyek és jogosított szervezetek nem kaphatnak hozzáférhető formátumú példányokat az Európai Unióban letelepedett jogosított szervezetektől az (EU) 2017/1564 irányelv szerinti keretrendszer alapján. Hasonlóképpen, az Európai Unióban letelepedett kedvezményezett személyek és jogosított

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 2012/28/EU irányelve (2012. október 25.) az árva művek egyes megengedett felhasználási módjairól (HL L 299., 2012.10.27., 5. o.).

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1564 irányelve (2017. szeptember 13.) a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól (HL L 242., 2017.9.20., 6. o.).

szervezetek sem kaphatnak hozzáférhető formátumú példányokat az Egyesült Királyságban letelepedett jogosított szervezetektől.

A hozzáférhető formátumú példányoknak az Európai Unió és a marrákesi szerződést¹⁴ megerősítő harmadik országok közötti cseréjét a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló, határokon átnyúló, az Unió és harmadik országok közötti cseréjéről szóló (EU) 2017/1563 rendelet¹⁵ szabályozza. E tekintetben fontos felhívni a figyelmet arra, hogy az Egyesült Királyság jelenleg nem részes fele a marrákesi szerződésnek.

2.5. Az online tartalmak hordozhatósága

Az online tartalomszolgáltatásoknak a belső piacon való, határokon átnyúló hordozhatóságáról szóló (EU) 2017/1128 rendelet¹⁶ megállapítja, hogy az online tartalomszolgáltatásnak olyan előfizető részére történő nyújtását, aki ideiglenesen tartózkodik egy tagállamban, az e szolgáltatáshoz való előfizetői hozzáférést és az e szolgáltatás előfizető általi igénybevételét úgy kell tekinteni, hogy arra kizárólag az előfizető lakóhelye szerinti tagállamban kerül sor.

Az átmeneti időszak lejárta után az Egyesült Királyságban lakóhellyel rendelkező személyek az Európai Unióban való utazásaik során nem élhetnek a digitális tartalmakra vonatkozó előfizetéseik előnyeivel, és az Egyesült Királyságban letelepedett online tartalomszolgáltatóknak meg kell felelniük az azon uniós tagállamban vagy tagállamokban érvényes szabályoknak, ahol szolgáltatást kívánnak nyújtani előfizetőiknek – beleértve azt is, hogy engedélyeztetniük kell az összes érintett szerzői jogot az érintett tagállamban vagy tagállamokban.

2.6. Adatbázisjog

Az adatbázisok jogi védelméről szóló 96/9/EK irányelv¹⁷ 7. cikke meghatározott feltételek mellett védelmet biztosít az uniós tagállamok adatbázis-előállítói számára (a továbbiakban: adatbázisjog). A 96/9/EK irányelv 11. cikke a kedvezményezettek számára az adatbázisjog alapján

¹⁴ A vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló marrákesi szerződés.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1563 rendelete (2017. szeptember 13.) a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló, határokon átnyúló, az Unió és harmadik országok közötti cseréjéről (HL L 242., 2017.9.20., 1. o.).

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1128 rendelete (2017. június 14.) az online tartalomszolgáltatásoknak a belső piacon való, határokon átnyúló hordozhatóságáról (HL L 168., 2017.6.30., 1. o.).

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 96/9/EK irányelve (1996. március 11.) az adatbázisok jogi védelméről (HL L 77., 1996.3.27., 20. o.).

biztosított védelmet azon adatbázis-előállítókra (vagy jogosultakra) korlátozza, akik valamely tagállam állampolgárai, akiknek szokásos tartózkodási helye az Európai Unió területén van, valamint a valamely tagállam jogszabályai alapján létrehozott gazdasági társaságokra (amennyiben ez utóbbiak létesítő okirat szerinti székhelye, központi ügyvezetése vagy üzleti tevékenységének fő helye az Európai Unióban van).

Az átmeneti időszak lejártá után az Egyesült Királyság állampolgárait (amennyiben szokásos tartózkodási helyük nem az Európai Unió területén van) és az Egyesült Királyság jogszabályai alapján létrehozott gazdasági társaságokat az Európai Unióban már nem illetik meg adatbázisjogok¹⁸. Hasonlóképpen, az uniós tagállamok állampolgárait és az uniós tagállamokban létrehozott gazdasági társaságokat – az uniós jog alapján – az Egyesült Királyságban már nem illetik meg adatbázisjogok.

B. A KILÉPÉSRŐL RENDELKEZŐ MEGÁLLAPODÁSNAK A KILÉPÉSEL KAPCSOLATOS RELEVÁNS RENDELKEZÉSEI

A kilépésről rendelkező megállapodás 58. cikke értelmében az Egyesült Királyságban és az Európai Unióban az átmeneti időszak lejártá után is biztosítani kell a meglévő adatbázisjogok védelmét.

1. AZ ADATBÁZISJOGOK VÉDELMÉNEK FENNTARTÁSA AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁGBAN

A kilépésről rendelkező megállapodás 58. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az Egyesült Királyság tekintetében a 96/9/EK irányelv 7. cikkével összhangban az átmeneti időszak lejártá előtt keletkezett adatbázisjog jogosultja a szóban forgó adatbázishoz kapcsolódóan az Egyesült Királyság joga szerint érvényesíthető szellemi tulajdon-jogot tart fenn az Egyesült Királyságban, amely ugyanolyan szintű védelmet biztosít, mint amelyet a 96/9/EK irányelv előír, feltéve, hogy e jog jogosultja továbbra is megfelel az említett irányelv 11. cikkében foglalt követelményeknek. Az Egyesült Királyság joga által az e jognak biztosított védelmi idő legalább egyenlő a 96/9/EK irányelv 10. cikke szerinti védelmi idő fennmaradó időtartamával.

2. AZ ADATBÁZISJOGOK VÉDELMÉNEK FENNTARTÁSA AZ EURÓPAI UNIÓBAN

A kilépésről rendelkező megállapodás 58. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a következő személyeket és vállalkozásokat úgy kell tekinteni, hogy megfelelnek a 96/9/EK irányelv 11. cikkében foglalt követelményeknek, és ezért fenntarthatják adatbázisjogaikat:

a) az egyesült királysági állampolgárok;

b) az Egyesült Királyságban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező természetes személyek;

¹⁸ Az átmeneti időszak lejártá előtt védelemben részesülő adatbázisok tekintetében lásd e közlemény B. részét.

c) az Egyesült Királyságban letelepedett vállalkozások, feltéve, hogy amennyiben egy ilyen vállalkozásnak kizárólag a bejegyzett székhelye található az Egyesült Királyságban, annak működése ténylegesen folyamatosan összekapcsolódik az Egyesült Királyság vagy valamely tagállam gazdaságával.

A digitális egységes piacra vonatkozó uniós szabályokról szóló bizottsági honlap (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/copyright>) általános tájékoztatást nyújt a szerzői és szomszédos jogokra alkalmazandó uniós jogszabályokról. Ezek az oldalak szükség esetén további információkkal frissülnek.

Európai Bizottság

A Tartalmak, Technológiák és Kommunikációs Hálózatok Főigazgatósága